

Az MSZP politikai fesztiválja

Az MSZP Csongrád megyei szervezete október 21-én, szombaton egész napos politikai fesztivált rendez az újszegedi Sportcsarnokban és környékén. A rendezvényen Nyers Rezső, a párt elnöke, Pozsgay Imre, az MSZP központi elnöke, Vas-tagh Pál, a párt vidéki titkára és az MSZP elnökségének több tagja is részt vesz. A Sportcsarnok nagytermében 10 és 14 óra között non-stop műsort rendeznek, amelyben a Bánát délszláv táncgyűjtés, a Horváth Mihály Gimnázium diákszínpada, a Napkerék cigány néptáncgyűjtés, és a sándorfalvi citerazenekar, a Szeged Táncgyűjtés és a magyarcsanádi román, szerb és magyar gyermekcsoportok vesznek részt. A programban divatbemutató, tombola és politikai kabaré is szerepel. Körülbelül fél ket-tőkor a Sportcsarnokban nagygyűlést tartanak az MSZP vezető politikusai részvételével, fél háromkor a Szegedi Biológiai Központ nagytermében ugyanők találkoznak az érdeklődőkkel, itt

kötetlen beszélgetésre, konzultációra nyílik lehetőség. Külön programot biztosítanak az óvodás és a tinédzser korosztálynak. Az óvodások részére játékos ének-, vers- és meseprogramokat tartanak, videofelvételt készítenek róluk; a tinédzsereket pedig számítógépes játékok és más rendezvények várják. Az SZBK előterében könyveket vásárolhatnak. A Sportcsarnok mellett parkolóban számos szegedi vállalat, szövetkezet és kisiparos közreműködésével a nap folyamán — vásárlással egybekötött — termékbemutató zajlik majd. (A tejipar és a Szegedi Sütiipari vállalat egészséges táplálkozásra ösztönző termékbemutatója; a Zöldért Vállalat olesó alma-, burgonya- és vöröshagymavására; több kisiparos, népművész termékeinek bemutatása szerepel a programban.)

A politikai fesztiválra minden, a Magyar Szocialista Párttal szimpatizáló és a program iránt érdeklődő szegedit és „vidékit” szeretettel várunk.

Szervezeti és szemléleti változások előtt

A gabonatermesztés dilemmái

Az élelmiszer-, s ezen belül a gabonatermesztés, -feldolgozás és -kereskedelmének súlya hazánkban jelentősebb, mint a fejlett piacgazdálkodású országokban. Az össz mezőgazdasági termelés árbevételének 40 százalékát a gabona adja, az exportunkból a 140 millió dollár és 100 millió rubel körüli érték szintén származik. Köztudott, hogy az élelmiszerexport támogatások nélkül nem tartható. Gazdaságstratégiai és gazdaságpolitikai kérdés: szükséges-e, illetve lehetséges-e a termelés és kivitel mai szintjét tartani, ha igen, a feltételek hogyan teremthetők meg.

A kedden, a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem főiskolai karán, az újonnan átadott technológiai intézetben kétnapos szakmai tanácskozáson a gabonai paraktuális kérdései kerültek terítékre. Lacfi Dániel, az 1989-ben megszűnő Gabona Tröszt vezérigazgatójának megnyitása után Balogh Sándor, a főiskolai kar főigazgatója a világ gabonakereskedelméről adott elemzést. Ezt Nagy Árpád, a tröszt kereskedelmi osztályvezetője vette össze a hazai valósággal. A rendezvény további részében szűkebb szakterületeket érintő kérdéseket vitattak meg.

Nagy Árpád megközelítésében a „valóság” igen vegyes érzelmeket keltett a szakmai körön kívül álló tudósítókban. Az utóbbi negyven évben nem beszélhetünk gabonakereskedelemtől. A beszállítást csak 1967-től él a szerződéses rendszer. A kötöttség azonban a fix ár alkalmazásával, illetve napjainkban is behatárolt sávok közötti változathatósággal fennmaradt. A gabona szabad forgalma 1977-től lehetséges, de az étkezési búzát kötelező a termelőtől átvenni. Az export

kivételi listás, egysátonás, illetve a második csatorna kiépítése is ellentmondásokkal terhelt.

A gabonavertikum szervezeti rendszerének átalakítása zilált gazdasági helyzetben indult meg. Egyrészt érezhető a jogos termelői nyomás a termelés jövedelmezőségének helyreállítására, melynek egyik alpontra az export eredményéből való részesedés. Ugyanakkor a mai napig sem ismert olyan működő modell, amely a tröszt utáni időszak „békés átmenetét” biztosítaná. A tröszt 3 milliárd forintot adósságállománya a felosztás után sem tűnik el, néhány vállalat el lehetetlenülése előrevetít árnyékát. Sem a mezőgazdaság, sem az élelmiszeripar, de még a költségvetés sincs abban a helyzetben, hogy pénzt tudjon feccelni a vertikumban.

A megyei vállalatok rt.-vé alakulása azt jelenti, hogy a vagyon 50 százalékának erejéig a termelőt kedvezményezett részvénytulajdonossá kell tenni. Gyakorlatilag a meghitelezett részvény osztalékából kell törlesztenie az alapösszeget. Tekintve, hogy a számítások szerint így másfél évtizedig nem lesz valós osztalékérdekeltsege, az árszapolás marad pótcselekvésként.

A határidő előre kitűzött, a részletek viszont még a mai napig sem tisztázottak. A szabaddal árendaszerben továbbra is kivétel az étkezési gabona. S ez a szabadpiaci viszonyok között anomáliákhoz vezet. Úgy tűnik, az elhúzódo szakmai viták helyett az élet fog dönteni. Kérdés, lesz-e akkora szerencsénk, hogy ez a fajta spontán „döntés” nem elviselhetetlen termelésingadozásban és ár-anarchiában fog csúcsosodni.

T. Sz. I.

Négymillió a zsebünkben

Piaci gyorsjelentés

Elkészült a város szeptemberi zöldség-gyümölcs piaci forgalmának, s az október eleji árengedmenyes vásároknak, akcióknak a gyorsjelentése. A tanácskereskedelmi és ellátási osztálytól kapott tájékoztatás szerint a tavalyinál jobb a gyümölcskészlet — nyári almából például 128, dióból 541 százalékkal. Baromfi-félékből többletkínálat volt, csökkent viszont a zöldségfélék, a tojás és a tejtermékek, a burgonya felhozatala.

A termelőszövetkezetek áruai a piacokon egyre fogyatkoznak — s ez az áron is látszik: a tavalyihoz képest 24 százalékos az emelkedés! (A baromfié 34,1, a tejterméké 41 és fél, a zöldségféléké 41,4 százalékkal.) Árcsökkenést csak a gyümölcsöknel, burgonyánál és máknál figyeltek meg.

Néhány termék — például a margarin, az étolaj — rapszodikus „kínálata” ellenére az alapvető élelmiszerekből az ellátás megfelelő volt. Sikeresnek bizonyult az Elker árengedmenyes akciója — tíz százalékkal több árut adtak el, mint a tavalyi rendezvénysorozatban, a lakossági megtakarítás pedig kétszeresére, négymillió forinttra nőtt. (Őb vagon burgonya, 150 mázsza vöröshagyma, 130 ezer halkonzerv, 21 ezer 600 üveg ananászbefőtt kelt el.) A Zöldért egységáras burgonya- és vöröshagymavására, a szakszervezeti árengedmenyes akciók ugyanakkor csak számottevő megtakarítást hoztak azoknak, akik nagyobb tételben vették meg most a teli-reálót.

Az utóbbi hetekben egyharmadánál mérséklődő hátforgalom nem csak a város üzleteiben érezteti hatását, hanem Rószkén, a határállomáson is: az ott visszatartott áruk mennyisége a napi 6–12 mázsáról 2–4 mázsára csökkent. A turisták tájékoztatására ugyanis a vám- és pénzügyőrség szemborhált nyelvű táblákat helyezett el a határon, és szórólapokon tette közzé a „tiltollista” árucikkeit, az árukivitel feltételeit. Nem hatástalanul...

Országos értekezlet előtt

„Az áramlatok egymás mellett élése zavartalan”

Beszélgetés az MDF szegedi elnökével

E hét végén a legjelentősebb ellenzéki szervezet, a Magyar Demokrata Fórum pénteken kezdődő, háromnaposra tervezett országos értekezletével folytatódik a fontos belpolitikai események sora. (Még lehet, párhuzamosan az Országgyűlés ülészakával, ha az addig nem fejeződik be.) Az értekezlet előkészületeiről, várható főbb témáiról, s néhány aktuális politikai kérdéssről mondta el véleményét lapunknak Pordány László, az MDF szegedi elnöke.

— Az MDF pártszerűen működő szellemi-politikai mozgalomnak deklarálja magát; elképzelhető, hogy a választások közeledtével, esetleg már ezen az országos értekezleten neve Magyar Demokrata Párttá változik?

— Ahhoz, hogy egy szervezet politikai pártként működjön, három kritériumnak kell eleget tennie: átlátható anyagi viszonyai legyenek, zárt tagsággal rendelkezzen, s — megfelelő programmal, és jelöltekkel — induljon a választásokon. Az MDF már régebb óta megfelel ezen „követelményeknek”; s hogy pontosan milyen névvel, ezt lényegtelen kérdésnek tartom. Előzetes tanácskozáson nem merült fel a névváltoztatás napirendi pontként, persze ettől még az országos értekezleten felvetődhet.

— Melyek lesznek a legfontosabb, tárgyalt kérdések?

— Természetesen a választási stratégiánk kidolgozása; az országos elnök megválasztása — hiszen Bíró Zoltán jelenleg ügyvezető elnök —; s jelölt állítása a köztársaságielnök-választásra. Fontos gazdasági, politikai és más programtervezeteket vitatunk meg különböző szekciókban, s némi alapszabály-módosítás is várható.

— Hogyan delegálták a küldötteket a tanácskozára?

— Az alapszervezetek választották őket létszámarányosan; a 40 tágón aluli szervezetek — az egészen kis létszámúak is — egy fővel, az ennél nagyobbak minden további harminc tagjuk után újabb küldöttel képviselik magukat.

— Önálló jelöltet állít az MDF a köztársasági elnöki pozícióra, vagy más szervezettel közösen teszi ezt?

— Önálló jelöltünk személyéről az országos értekezlet határoz majd; ám nem árulok el titkot, ha elmondom, hogy az előzetes egyeztetések során Für Lajos neve vetődött fel, mint „jelölt-jelölté”. Elképzelhető, sőt kívánatos, hogy az MDF jelöltjét a választás során esetleg más politikai szervezetek is támogassák.

— Mi a véleménye az SZDSZ-Fidesz aláírásgyűjtési akciójáról, az iveren szereplő négy sarkalatos kérdésről?

— Ezt a négy kérdést az MDF is állandóan napirenden tartja, s kedvező megoldásokat kívánja. Ugyanakkor

kor be kell látnunk, hogy többnyire nyitott kapuk döngetéséről van szó; márpedig szükségtelen megrohamozni és betörni egy olyan ajtót, amely félig már nyitva áll. Továbbá nagy baj, hogy ezen akció kapcsán devalválódik a népszavazás intézménye, mielőtt még egyszer is alkalmaztuk volna. Márpedig a népszavazással nem lenne szabad játszózni.

— MDF-en kívüli és belüli elemzők szerint a Magyar Demokrata Fórumban három fő irányzat különíthető el: a keresztény, a népi és a liberális jellegű. Milyen mértékű elkülönülést jelent ez; beszélhetünk-e ennek kapcsán MDF-en belüli platformokról? A különböző belső áramlatok léte erősíti, vagy gyengíti a szervezet „kifelé” irányuló ütőképeségét, erejét?

— A felsorolt áramlatok léteznek, sőt mellettük még mások is: például egy radikálisan liberális, és egy igen erősen szocialistikus áramlat. Közöttük azonban nagymértékű és többszörös átfedés tapasztalható; nem különülnek el egymástól oly mértékben, hogy akár platformnak, akár frakciónak tekinthetnénk bármelyiket is. Nincs tudomásom olyan törekvésről, hogy valamelyik irányzat, csoport MDF-en belüli platformot vagy frakciót kívánna létrehozni. Az áramlatok egymás mellett élése zavartalan; s létük nem hat ki az MDF egészének ütőképeségére. Itt jegyzem meg, hogy semmiféle kibékíthetetlen — ellentét nincs például a népi-nemzeti (az összmagyarság érdekeit szem előtt tartó) és a liberális szemlélet között; e két irányzat legértékesebb elemeit ugyanazon személy is vállalhatja, s önmagában egyesítheti.

— A kialakulófélben lévő magyar politikai palettán három fontosabb csoportosulás körvonalai sejthetők: a baloldalon egy szocialista-szociáldemokrata csoport, melynek fő erejévé az MSZP válhat; a „centrumban” a középpártok, melyek közül az MDF a legjelentősebb; a „jobboldalon” pedig a liberális, a polgári demokráciát akaró szervezetek. Közülük melyekkel léphet koalícióba vagy szövetségre a Magyar Demokrata Fórum a közeljövőben, illetve a választások után?

— Az MDF pillanatnyilag más szervezetekkel nem kíván koalícióba lépni; ugyanakkor világos a számunkra, hogy a választások után koalíciós törekvések nélkül nem lehetséges működőképes politikai „építményt” létrehozni Magyarországon. Az időközi választásokon tapasztalt MDF-siker ellenére is realisan számolunk azzal, hogy az MDF nem képez és más pártok sem — koalíciós partnerek nélkül kormányt alakítani. Emberi számítás szerint valóban a fenti politikai kép rajzolódik majd ki hazánkban, melyben az MDF egy erős középpárt szerepét játszhatja, s amelyhez a Kereszténydemokrata Néppárt és a Kisgazdapárt áll a legközelebb. Mivel az MDF a centrumban helyezi el magát, számos elemet magáévá tesz a polgári demokrácia vonásaiból. Erre mutat az is, hogy szövetségeseit nem a baloldalon keresi.

Sandi István

„Százszázalékosnak tekinthető...”

Vizsgálják a népszavazást kérő aláírások hitelességét

Az Állami Népszámláló Hivatalban szerdán megkezdtek az SZDSZ népszavazás kiírását kérő ívein szereplő aláírások hitelesítését.

A 140 ezer aláírást tartalmazó íveket csomagokba kötve szerdán adta át az Országos Választási Elnökség a hivatalnak, ahol a személyi szám alapján számítógépes módszerrel ellenőrzik az aláíró személyi azonosítóját, illetőleg lakhelyének hitelességét. Kéry András, a hivatal vezetője elmondta: a vizsgálatot az ANH 30-40 munkatársa folyamatos munkában végzi, és a munkát legkésőbb a jövő hét végéig elkészülnek. Ezután az ívek visszakérülnek az Országos Választási Elnökséghez, ahol az aláírások hitelességét ellenőrzik. Az ellenőrzések korrektségét Antalffy György ügyvéd felügyeli majd.

Az aláírási íveket tartalmazó első csomagon lévő nemzetiszínű szalag átvágása

után Papp Lajos, az Országos Választási Elnökség elnöke közölte: az eddig megtekintett ívek megfelelnek a törvényben rögzített formai kritériumoknak. Szerepel rajtuk az, hogy milyen kérdésben — kivonuljanak-e a pártszervezetek a munkahelekről; elszámoljon-e az MSZMP (MSZP) a tulajdonában vagy kezelésében lévő vagyonról; csak a szabad országgyűlési választások után kerüljön sor a köztársasági elnök megválasztására; feloszlassák-e a munkássorságot — kívánják az aláírók a népszavazás kiírását. Ugyancsak tartalmazza az aláírók nevét, személyi számát, lakcímét és aláírását. Papp Lajos az MTI kérdésére elmondta, hogy miután az Állami Népszámláló Hivatalból visszakapják az aláírásokat, összeül az Országos Választási Elnökség, és szűrópróbaszerűen ellenőrzi a kézjegyek hitelességét. Amennyiben százezer aláírás hitelesnek bizonyul, azt to-

vábbítják az Országgyűlésnek. Az OVE elnöke nem tudott határozott választ adni arra, hogy az egész hitelesítési folyamat mennyi ideig tart majd. Ugyanakkor emlékeztetett arra, hogy erre a választási elnökségnek 30 napja van.

Haraszti Miklós, a Szabad Demokraták Szövetségének ügyvivője az aláírások hitelesítését szolgáló eljárás korrektségét minősítette, s az aláírók nevében előre is me, köszönte az ANH munkatársainak fáradtságos tevékenységét. Egyúttal elmondta: tekintettel arra, hogy némelyei kétségbe vonták, az SZDSZ az előírt mennyiség legalább kétszeresének eléréséig folytatja a gyűjtést. Antalffy György úgy vélekedett, hogy mivel az előírtól jóval több aláírás gyűlt össze, szinte százszázalékosnak tekinthető, hogy megvan a népszavazás elrendeléséhez szükséges százezer hiteles aláírás.

(MTI)

Eladják a Péti Nitrogénművet

A kormány döntése nyomán október 30-án nyilvános árverésen eladják a Péti Nitrogénművet.

— A vásárolni szándékozó hazai és külföldi jogi személyek a szanálószervezethez nyújthatják be pályázatukat október 27-én délig, és azok értékelése után lesz a Péti Nitrogénművek versenytárgyalásnak is nevezhető árverése — mondotta Virág Miklós, a szanálószervezet fel-számolóbiztosa az MTI munkatársának